

Начало > ... > Обучение, Съдебни Мрежи И Агенции > Обучение На Експерти В Областта На
Правосъдието > Национални Системи За Обучение > Първоначално Обучение На Съдии И Прокурори В
Европейския Съюз > Czechia

Първоначално обучение на съдии и прокурори в Европейския съюз

Съдържание,
предоставено от
Чехия

Чехия

Общо описание

Първоначалното обучение в Чехия се предоставя от [Чешката съдебна академия](#).

Съдебната академия предоставя първоначално обучение за стажанти, а именно стажанти-съдии (бъдещи съдии) и стажанти-прокурори (бъдещи прокурори), а отскоро и кандидат-съдии (бъдещи съдии).

Стажантите-съдии и стажантите-прокурори преминават тригодишна подготвителна служба, по време на която практикуват в съдилище/държавна прокуратура и участват в обучителни събития, организирани от Съдебната академия и от съдилищата/държавните прокуратури. С изменението на Закона за съдилищата и съдиите (№ 6/2002 Sb.) длъжността стажант-съдия беше премахната, считано от 1 януари 2022 г. Стажант-съдиите, приети в подготвителна служба преди тази дата, ще завършат подготвителната си служба в съответствие с действащия план за подготвителна служба.

С гореспоменатото изменение беше въведена длъжността кандидат-съдия. Кандидат-съдиите преминават курс на обучение с продължителност 1 година. Целта му е да се подготви по най-добрия начин кандидат-съдията за съдийската длъжност. Това се постига както чрез работа в различни отдели на първоинстанционните и апелативните съдилища, така и чрез посещаване на обучителни събития на Съдебната академия, предимно под формата на практически семинари. Участието в някои семинари на Съдебната академия е задължително за кандидат-съдиите. Понастоящем в някои съдилища текат първите процедури за подбор на кандидат-съдии. Към края на този първи етап от процеса на подбор се очаква да има приблизително 30 кандидат-съдии през 2022 г. в Чехия. Допълнителни процеси на подбор ще се проведат през есента на 2022 г. Към 1 януари 2022 г. има 74 стажант-прокурори.

За правната рамка за първоначалното обучение на кандидат-съдии вж. изменения Закон № 6/2002 Coll. относно съдилищата, съдиите, непрофесионалните заседатели и администрацията на съдилищата (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-6>) и изменения Регламент № 516/2021 Coll. относно подбора, стажа и изпитите на кандидат-съдиите (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2021-516>); За правната рамка за първоначалното обучение на стажант-прокурори вж. изменения Закон №. 283/1993 Coll. относно прокуратурата (<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-283>) и Регламент №. 383/2017 Coll. относно подбора, стажа и изпитите на стажант-прокурорите.

Достъп до първоначалното обучение

Процесът на подбор за прием в подготвителна служба за стажант-прокурори се обявява от районния прокурор съгласувано с Министерството на правосъдието, когато има нужда от попълване на свободните места за стажант-прокурори. Стажант-прокурорите трябва да отговарят на следните изисквания: гражданство на Чешката република, пълна правоспособност, добър характер и

образователно-квалификационна степен по право, придобита в Чешката република. Процесът на подбор включва писмен тест, интервю и психологически преглед. С писмения тест и интервюто се проверяват професионалните знания и качествата на кандидата с оглед приема му в подготвителната служба. Успешното полагане на писмения тест е предпоставка за преминаване към устната част на процеса на подбор. Резултатът от интервюто се предоставя от изпитната комисия на Окръжния прокурор, който приема одобрените кандидати за тригодишна подготвителна служба.

Процесът на подбор за прием в подготвителна служба за кандидат-съдии се обявява от председателя на Окръжния съд в зависимост от това кога е необходимо да се попълнят свободните места на кандидат-съдии. Изискванията към кандидат-съдиите са: гражданство на Чешката република, образователно-квалификационна степен по право от чешки университет, преминал професионален изпит за съдия (или друг сравним професионален изпит), правоспособност и добър характер, опит и морални качества, даващи гаранция за надлежно изпълнение на длъжността, успех в процеса на подбор на кандидат-съдии и полагане на клетва пред председателя на Окръжния съд. Процесът на подбор се състои от писмена част, психологически преглед и интервю. Писмената част включва казуси с основно ниво на трудност по гражданско право, наказателно право, административно право и право в областта на несъстоятелността, както и въпроси за проверка на логическите разсъждения. Писмената част от процеса на подбор се изготвя и организира от Съдебната академия. Успешното полагане на писмения тест е предпоставка за преминаване към устната част на процеса на подбор. Кандидатите, които преминават към устната част на процеса на подбор, трябва да минат през психологически преглед, преди да бъдат допуснати до нея. Резултатът от психологическия преглед е един от документите, които се представят на комисията за подбор. Членовете на комисията за подбор задават въпроси относно писмената част от процеса на подбор, както и въпроси във връзка с професионалните знания и личните качества на кандидата. Всеки член на комисията оценява кандидата по скала от 0 до 10 точки. Вземат се предвид всички документи, с които разполага комисията за подбор, резултатът от писмения изпит на кандидата, резултатът от неговия/нейния психологически преглед, както и отговорите в устната част от процеса на подбор, включително цялостното му/й представяне и изразяване. Резултатите от процеса на подбор за длъжността кандидат-съдия се публикуват от председателя на Окръжния съд на уебсайта на съда в псевдонимизирана форма.

Формат и съдържание на първоначалното обучение

Първоначалното обучение на стажант-прокурори е с продължителност 3 години. През това време те могат да посещават обучителни курсове, предлагани от Съдебната академия, които са предназначени специално за тази целева група.

Това включва семинари по прилагането на материалното и процесуалното право, адаптационни курсове, работилници и уебинари. Стажант-прокурорите имат достъп и до набор от материали за дистанционно учене, видеокурсове, методики или записи на лекции под формата на аудиокниги. Адаптационният курс, който е задължителен, се провежда през първите 6 месеца от първоначалното обучение. Неговата цел е новоназначените стажант-прокурори да се запознаят със съдържанието на подготвителната служба и основните нормативни актове, регламентиращи работата на прокуратурата. Обучителните дейности, предлагани на тази целева група, включват също симулирани съдебни процеси, семинар, насочен към практическо обучение по постановяване на присъди, редовни семинари във връзка с промени в наказателното законодателство, както и заключителни подготвителни курсове за крайния професионален изпит. Всеки стажант-прокурор има обучител в прокуратурата, който следи нивото на подготвителната служба от професионална и педагогическа гледна точка. Освен това обучителят напътства стажантите в усвояването на принципите на професионалната етика. Обучителят се назначава и освобождава от окръжния прокурор и се избира измежду най-опитните прокурори.

Кандидат-съдиите са длъжни да посещават определени семинари по време на едногодишното първоначално обучение. Задължителните семинари включват семинар за запознаване на новите кандидат-съдии със съдебната система и с основите на професионалната етика. След това кандидат-съдията трябва да участва в петдневен практически интерактивен семинар по граждански процес, наречен „Производството — от исковата молба до съдебното решение“, който е съсредоточен върху гражданското производство, водено в граждански съд на първа инстанция. Освен това от кандидат-съдията се изисква да се включи в интерактивен семинар по наказателна процедура, наречен „Производството — от обвинителния акт до съдебното решение“, който е съсредоточен върху

процесуалния процес в наказателен съд на първа инстанция. Впоследствие кандидат-съдията трябва да участва в едно симулирано изслушване, а именно „Симулирано изслушване по гражданско право“ или „Симулирано изслушване по наказателно право“. Тези симулирани изслушвания се провеждат в симулирана съдебна зала и се основават на активната роля на участниците. В допълнение към задължителните семинари кандидат-съдиите могат да посещават факултативни семинари. Тези семинари са съсредоточени върху представителството в съдебната зала, основите на реториката и ефективната комуникация, умения за писане и практически съвети за използване на основните правни информационни системи. Семинарът „Административно правосъдие“ служи за подготовка на бъдещи административни съдии. Налични са и редица учебни материали за електронно обучение, методически насоки и обучителни видеоклипове. Стажантите могат да участват и в други обучения, предлагани от Съдебната академия и предназначени за други целеви групи.

Кандидат-съдиите също имат обучители, които следят нивото на подготвителната служба от професионална и педагогическа гледна точка, по време на цялата си подготвителна служба в съда. Кандидат-съдиите имат обучители във всеки съдебен отдел, където работят. Обучителите са съдии, назначавани и освобождавани от председателя на Окръжния съд. Освен това обучителите изготвят оценка на представянето на кандидат-съдията в съответния отдел.

Приключване на първоначалното обучение и процес на квалификация

Първоначалната подготвителна служба на стажант-прокурорите е с продължителност 3 години. След завършване на тригодишната подготвителна служба стажант-прокурорът полага краен изпит. Той включва писмен тест и интервю пред комисия за подбор. В писмената част на крайния изпит стажант-прокурорът изготвя обвинителен акт, друго решение или предложение по наказателно дело или предложение по гражданско дело, което попада в правомощията на прокурора, както и жалба срещу решението на съда на първа инстанция. С устната част на крайния изпит се проверяват знанията на кандидата по

- а. конституционно право,
- б. материално и процесуално гражданско право,
- в. трудово и социално право,
- г. семейно право,
- д. материално и процесуално наказателно право,
- е. търговско право,
- ж. административно правосъдие и материално и процесуално административно право,
- з. финансово право,
- и. нотариално право и Изпълнителния кодекс,
- й. правилника за дейността на съдилищата и прокуратурите, техните вътрешни и служебни правила и организацията на съдилищата и прокуратурите.

Освен това стажантите придобиват основни познания по правото на Европейския съюз и се ориентират в основните източници на международното право. Вземат се предвид и общата ориентация на кандидата в правната система и правилника за дейността на прокуратурата, неговата/нейната способност да прилага правилно и да тълкува законовите разпоредби, както и устното му/й изразяване. Резултатът от крайния изпит се оценява като „отлична квалификация“, „квалификация“ и „отказ на квалификация“. Успешният кандидат получава удостоверение за завършване от Министерството на правосъдието. Успешното полагане на крайния изпит е предпоставка за последващо заемане на длъжността прокурор. Условието за упражняване на функцията на прокурор включват: гражданство на Чешката република, правоспособност, добър характер, възраст най-малко 25 години, образователно-квалификационна степен по право от чешки университет, успешно положен краен изпит, морални качества, даващи гаранция за надлежно изпълнение на длъжността, както и съгласие за назначаване като прокурор и разпределяне в определена прокуратура. Прокурорите се назначават от министъра на правосъдието за неограничен срок по предложение на Върховния прокурор.

Обучението на кандидат-съдиите е с продължителност 1 година. След изтичането на този срок кандидат-съдията може да участва в процес за подбор за длъжността съдия, която се обявява от министъра на правосъдието. В процеса на подбор за длъжността съдия могат да участват не само кандидат-съдии, но и други лица. Например лица, които са заемали длъжността прокурор, адвокат,

нотариус, съдебен изпълнител и съдия от Конституционния съд в продължение на 5 години, както и лица, които са упражнявали юридическа, научна или преподавателска дейност в продължение на 10 години в област на правото, свързана с дейностите по вземане на решения в съдилищата. Процесът на подбор се състои от писмена и устна част. Писмената част от процеса на подбор се организира от Съдебната академия и включва казуси с по-високо ниво на трудност по гражданско право, наказателно право, административно право, право в областта на несъстоятелността и конституционно право. С писмения изпит се проверяват професионалните познания и качествата на кандидата за длъжността съдия. Кандидатите, които имат успех на писмения тест и преминават към устната част, минават през психологически преглед, преди да бъдат допуснати до устната част от процеса на подбор (в случай че той/тя вече не е минал(а) през такъв в процеса на подбор за длъжността кандидат-съдия). Устната част от процеса на подбор за длъжността съдия протича под формата на интервю. Комисията за подбор се състои от 5 членове (съдии и експерти от Министерството на правосъдието). По време на интервюто членовете на комисията за подбор задават въпроси относно писмената част от процеса на подбор, както и въпроси във връзка с професионалния аспект на упражняването на съдийската професия и с личните качества на кандидата. Всеки член на комисията за подбор оценява кандидата по скала от 0 до 10, като взема предвид документите, с които разполага комисията за подбор, резултата от писмения изпит на кандидата, резултата от неговия/нейния психологически преглед, както и отговорите в устната част на процеса на подбор, включително цялостното му/й поведение и изразяване. Успехът или неуспехът на кандидата в процедурата за подбор зависи от броя на присъдените точки. Успешното преминаване през процеса на подбор на съдии е предпоставка за евентуално заемане на съдийска длъжност. При назначаване кандидатът трябва да е навършил 30 години. Съдия се назначава на длъжност от президента на републиката.

■ Последна актуализация: 03/10/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.